

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **D. v. C.**, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **1) Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Loretánské náměstí 5, Praha 1, **2) Vláda České republiky**, se sídlem nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 5. 2009, č. j. 8 Ca 488/2008 - 18,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 5. 2009, č. j. 8 Ca 488/2008 - 18, **se ve výroku II. a III. zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se v žalobě domáhal poskytnutí soudní ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Zásah spatřoval ve skutečnosti, že jako občan Vietnamské socialistické republiky mohl podat žádost o udělení víza k pobytu nad 90 dnů pouze na zastupitelském úřadě České republiky v Hanoji, přičemž od 21. 11. 2008, kdy došlo na základě rozhodnutí Vlády České republiky k ukončení přijímání žádostí o udělení víz na tomto zastupitelském úřadě, nemůže žádost o udělení víza učinit vůbec. Tím bylo zasaženo do jeho práva podat žádost o udělení víza a práva na její projednání.

K tomuto tvrzení žalobce v žalobě dále uvedl, že jako občan Vietnamské socialistické republiky podléhá vůči České republice vízové povinnosti. Usiluje proto o podání žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů na zastupitelském úřadě České

republiky v Hanoji nebo na kterémkoliv jiném zastupitelském úřadě České republiky. Žalobce nezpochybnil, že na udělení víza nemá právní nárok, přesto má právní nárok na to, aby o jeho udělení mohl požádat a tato žádost byla projednána. Napadl proto postup Ministerstva zahraničních věcí, které znemožnilo podávat žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů na jiných zastupitelských úřadech České republiky než v Hanoji a současně též rozhodnutí Vlády České republiky, na jehož základě došlo na Velvyslanectví České republiky v Hanoji k ukončení přijímání všech typů žádostí o udělení dlouhodobého víza, a to do 31. 12. 2008. Důsledkem toho je, že na žádném zastupitelském úřadě České republiky žalobce nemůže podat žádost o udělení víza k pobytu nad 90 dnů, ačkoliv má na její podání a vyřízení právní nárok. K tomu podotkl, že hrozí, že tento zásah, který je omezen do 31. 12. 2008, bude prodloužen a budou změněny podmínky pro udělení víza, pročez jím připravené doklady budou nepoužitelné. Žalobce proto navrhl, aby žalovaným bylo soudem zakázáno pokračovat v porušování práva na učinění podání žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů na zastupitelských úřadech České republiky a na její projednání a současně aby bylo žalovaným příkázáno umožnit podání žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů na zastupitelských úřadech České republiky.

Následně Městský soud v Praze usnesením ze dne 11. 2. 2009, č. j. 8 Ca 488/2008 - 9, vyzval žalobce, aby ve lhůtě do 10 dnů zaplatil soudní poplatek za podanou žalobu, jinak řízení zastaví. Podáním ze dne 27. 2. 2009 žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků. K tomu uvedl, že nemá žádné příjmy a je nemajetný, přičemž v jeho domovské zemi, kde t. č. žije, výše vyměřeného soudního poplatku v hodnotě 1000 Kč představuje polovinu běžného měsíčního příjmu. Vyplněný formulář „prohlášení o majetkových poměrech“ se žalobce zavázal doložit dodatečně do 31. 3. 2009. Na základě tohoto sdělení soud zaslal zástupci žalobce formulář „potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“, který měl být vyplněný zaslán soudu do 14 dnů. Tuto výzvu žalobce obdržel dne 25. 2. 2009.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 12. 5. 2009, č. j. 8 Ca 488/2008 - 18, pod výrokem č. I. zamítl žalobcovu žádost o osvobození od placení soudních poplatků a záloh, výrokem č. II. řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem zastavil a výrokem č. III. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění tohoto rozhodnutí soud uvedl, že žalobce podal žádost o osvobození od soudních poplatků, kterou odůvodnil svými majetkovými poměry. Do konce měsíce března se zavázal předložit listinné doklady osvědčující jeho tvrzení. Soud přesto výzvou ze dne 2. 3. 2009, která byla doručena zástupci žalobce dne 17. 3. 2009, vyzval žalobce k předložení vyplněného potvrzení o osobních a majetkových poměrech, jehož tiskopis k výzvě připojil. Předmětné potvrzení však soudu zasláno nebylo a ze strany žalobce nedošlo ani ke sdělení důvodů, které mu v tom bránily. Z obsahu podané žaloby a žádosti o osvobození od soudních poplatků soud dovodil, že nebyly prokázány ani osvědčeny předpoklady pro přiznání osvobození od soudních poplatků. Žalobce neosvědčil ani neprokázal svá tvrzení o majetkových poměrech, nepředložil žádný důkaz o tom, že nevykonává žádnou výdělečnou činnost a že nevlastní žádný majetek. Kromě toho vzal soud prvního stupně v úvahu, že žalobci vznikají výdaje v souvislosti s jeho zastoupením v projednávané věci, neboť mu advokát nebyl bezplatně přidělen. Dále soud přihlédl k výši soudního poplatku. Z těchto skutečností pak dovodil, že žalobce splnění zákonných

předpokladů pro přiznání osvobození od placení soudního poplatku v dané věci neprokázal.

V předmětném rozhodnutí je dále uvedeno, že podle § 86 s. ř. s. soud řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem zastaví, pokud zjistí, že po podání žaloby již zásah ani jeho důsledky netrvají a nehrozí jeho opakování. K tomu soud zmínil, že podle oznámení zastupitelského úřadu České republiky v Hanoji ze dne 2. 4. 2009 byl v souladu s podmínkami usnesení vlády České republiky č. D 1438/2008 ze dne 12. 11. 2008 zahájen dne 17. 2. 2009 provoz systému registrace žadatelů k podání všech žádostí o udělení víza k pobytu nad 90 dnů a povolení k pobytu v České republice. Registraci termínu podání žádosti je třeba provést prostřednictvím stránky www.visapoint.eu. Na základě toho soud uzavřel, že žalobcem tvrzený zásah ani jeho důsledky již netrvají a že od 17. 2. 2009 má žalobce možnost podat žádost o udělení víza k pobytu nad 90 dnů na zastupitelském úřadě České republiky v Hanoji. Soud proto podle § 86 s. ř. s. řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem zastavil.

Ve včas podané kasační stížnosti žalobce (dále též „stěžovatel“) namítl, že soud prvního stupně rozhodl o zastavení řízení pouze na základě oznámení zastupitelského úřadu v Hanoji ze dne 2. 4. 2009, podle něhož byl od 17. 2. 2009 zahájen provoz elektronického systému registrace žadatelů, z čehož dovodil, že zásah ani jeho důsledky již netrvají. Stěžovatel v tomto ohledu zdůraznil, že se soud nezabýval obsahem usnesení vlády, které je tajné, a tím, zda toto usnesení může stanovit podmínky podání žádostí o udělení víza a zda systém elektronického objednávání vůbec umožňuje žádost o udělení víza podat. Toto tvrzení stěžovatel doplnil citací zprávy zastupitelského úřadu v Hanoji ze dne 26. 2. 2009. Stěžovatel dále namítl, že je protiústavní, aby byl přístup k orgánu veřejné moci zajištěn pouze prostřednictvím registrace přes internetovou stránku. Navíc se stěžovateli v případě, kdy chtěl provést registraci kvůli podání žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, nezobrazil žádný termín. Z toho dovodil, že zastupitelský úřad v Hanoji není zpřístupněn těm žadatelům o udělení víza k pobytu nad 90 dnů, kteří chtějí učinit podání žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání a účasti v orgánech právnické osoby. S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 5. 2009, č. j. 8 Ca 488/2008 - 18, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalování se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní uplatňuje důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Kasační stížnost je důvodná.

V kasační stížnosti stěžovatel sice navrhl zrušení usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 5. 2009, č. j. 8 Ca 488/2008 - 18, nicméně výslovně uvedl, že důvodem k jejímu podání je nezákonnost zastavení řízení postupem podle § 86 s. ř. s., přičemž veškeré námitky v ní obsažené se vztahovaly toliko k tomuto postupu. Z obsahu kasační stížnosti je tedy zřejmé, že ta ve skutečnosti směřovala jen proti výroku II. napadeného usnesení

soudu prvního stupně o zastavení řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu a proti na něho navazujícímu výroku III. o nepřiznání nákladů řízení jeho účastníkům, a nikoliv také proti výroku I., kterým byla zamítnuta žádost žalobce o osvobození od placení soudních poplatků a záloh.

Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně uvádí důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s. Podle závěrů judikatury, v případě, že jsou ze znění kasační stížnosti její důvody seznatelné a odpovídají zákonným kasačním důvodům, není rozhodující, že stěžovatel sám své důvody nepodřadil k jednotlivým zákonným ustanovením či tak učinil nepřesně (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, dostupný na www.nssoud.cz). V posuzovaném případě je třeba mít na zřeteli tu skutečnost, že řízení bylo zastaveno a kasační stížnost směřovala proti výrokům č. II. a III. napadeného usnesení. Proto, shodně s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 27. 5. 2004, č. j. 3 Azs 32/2003 - 92, dostupný na www.nssoud.cz), platí, že v případě, kdy je kasační stížností napaden usnesení o zastavení řízení, lze podat kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. V této věci je třeba jako určující považovat toto ustanovení.

Jak nicméně vyplývá z judikatury, pod tímto důvodem kasační stížnosti v podobě nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení se fakticky skrývají i další důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), c) a d) s. ř. s. Z povahy věci je vyloučen jen důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle názoru Nejvyššího správního soudu totiž i rozhodnutí o zastavení řízení může být nezákonné z důvodu nesprávného právního posouzení (viz § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., shodně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 24/2004 - 49, dostupný na www.nssoud.cz). Stejně může být rozhodnutí nezákonné z důvodu zmatečnosti řízení (viz § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.), přičemž nezákonnost může být způsobena i jinou vadou řízení před soudem, která měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí (pro oba dva uvedené případy shodně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, dostupný na www.nssoud.cz). Nebylo by proto logické a správné vyloučit z rozsahu důvodů podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. i nezákonnost rozhodnutí spočívající v jeho nepřezkoumatelnosti (viz § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.). I rozhodnutí o odmítnutí návrhu či zastavení řízení totiž může být nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. K takové vadě je pak nutné přihlédnout z úřední povinnosti, i když nebyla v kasační stížnosti namítána, neboť podle § 109 odst. 3 s. ř. s. je sice Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti, avšak to neplatí, je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. K takové situaci přitom došlo v posuzovaném případě.

Soud prvního stupně totiž řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu zastavil s tím, že od 17. 2. 2009 byl zahájen provoz systému registrace žadatelů k podání všech žádostí o udělení víza k pobytu nad 90 dnů prostřednictvím dálkového přístupu, kdy registraci termínu podání žádosti je třeba provést na internetové adrese www.visapoint.eu. Na základě toho pak soud prvního stupně dospěl k závěru, že tvrzený zásah ani jeho důsledky již netrvají a nehrozí jeho opakování. Tímto konstatováním tedy soud prvního stupně považuje jednání žalovaných za nezákonný zásah, který však již v době rozhodování o žalobě netrvá. Podle Nejvyššího správního

soudu však v takovém případě měl soud prvního stupně uvést, v čem jednání žalovaných naplnilo znaky nezákonného zásahu a v čem konkrétně tento nezákonný zásah spočíval, a to proto, aby mohl učinit pozdější závěr o tom, že zásah ani jeho důsledky již netrvají a nehrozí ani jeho opakování.

K obdobnému závěru dospěla i odborná literatura (Vopálka, V., Mikule, V., Šimůnková, V., Šolín, M. Soudní řád správní. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2004, s. 198), podle níž *„po celou dobu řízení platí podmínka, že zásah proti žalobci nebo jeho důsledky trvají nebo hrozí, že zásah vůči žalobci bude opakován. Jestliže tato podmínka byla při podání žaloby splněna, během řízení před soudem však zásah a jeho důsledky přestaly trvat o odpadlo i ohrožení žalobce opakováním zásahu, soud řízení usnesením zastaví“*. K požadavku řádného uvedení skutečností, které představují nezákonný zásah v případě, kdy je řízení podle § 86 s. ř. s. zastaveno, dospěl Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 Aps 3/2006 - 69, publikovaném pod č. 1590/2008 Sb. NSS, podle něhož *„v řízení na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu „není rozhodné jen to, zda v době podání žaloby bylo do žalobcových práv nezákonně zasahováno a důvodně se proto ochrany u soudu domáhal, ale i to, zda tento nezákonný stav existuje ještě v době kdy soud o žalobě rozhoduje, nebo již ukončený nezákonný zásah působí na stěžovatele svými důsledky, či je tu hrozba opakování. Důsledky nebo hrozba opakování zásahu nutně musí vycházet ze zásahu samotného, tedy muselo by jít o nezákonný zásah, byť již ukončený, jehož důsledky přetrvávají a v této nové podobě je tak zasahováno do práv žalobce, anebo musí hrozit opakování téhož zásahu proti stěžovateli a tento již odeznělý zásah musí být shledán nezákonným. ... Zatímco v případě trvání zásahu, popřípadě hrozby opakování zásahu je třeba soudní ochranu primárně spojovat se zákazem zasahovat do žalobcových práv a s příkazem k ukončení nezákonného zásahu nebo zákazem v jeho pokračování, takováto ochrana již není potřebná v případě, kdy zásah skončil a přetrvávají již jen jeho důsledky a kdy ochrana bude směřovat k odstranění těchto negativních důsledků, které dosud na žalobce působí. Takto stanovenému způsobu ochrany před nezákonným zásahem pak odpovídá to, že zákon ukládá soudu rozhodovat na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.) i zákonný postup, kdy soud řízení zastaví, jestliže se ukáže, že po podání žaloby již zásah ani jeho důsledky netrvají a nehrozí opakování zásahu (§ 86 s. ř. s.)“*.

Lze tedy uzavřít, že pokud soud postupuje podle § 86 s. ř. s. a řízení zastavuje, tak vychází z toho, že v době podání žaloby nezákonný zásah existoval. V takovém případě však musí uvést a specifikovat zásah a jeho nezákonnost, aby posléze mohl konstatovat jeho pozdější neexistenci či neexistenci jeho důsledků a hrozby jeho opakování. Takto však soud prvního stupně v nyní projednávané věci nepostupoval, a proto je nutné jeho závěry označit za nepřesvědčivé a nedostatečně odůvodněné. V důsledku toho je pak zapotřebí považovat výrok II. napadeného usnesení soudu prvního stupně za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

S ohledem tuto skutečnost dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Proto usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 5. 2009, č. j. 8 Ca 488/2008 - 18, ve výroku II. a na něho navazujícím výroku III. zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil tomuto soudu podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. k dalšímu řízení. V něm bude podle § 110 odst. 3 s. ř. s. soud prvního stupně vázán vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V dalším řízení tedy soud prvního stupně důkladně posoudí, zda v žalobě uvedených skutečnostech lze spatřovat nezákonný zásah či nikoliv. Přitom bude vycházet zejména ze závěrů obsažených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, publikovaného pod č. 603/2005 Sb. NSS, podle něhož je „ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s. ... důvodná tehdy, jsou-li - a to kumulativně, tedy zároveň - splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno (5. podmínka), přičemž „zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“ (6. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout“.

Soud při posuzování zásahu a jeho (ne)zákonnosti vezme v úvahu, že podle § 52 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, může být v zájmu ochrany bezpečnosti státu, udržení veřejného pořádku nebo ochrany veřejného zdraví anebo v zájmu plnění mezinárodní smlouvy požadováno, aby žádost o udělení víza byla podána na zastupitelském úřadu ve státě, jehož je cizinec občanem, popřípadě jenž vydal cestovní doklad, jehož je cizinec držitelem, nebo ve státě, ve kterém má cizinec povolen trvalý či dlouhodobý pobyt. Dále bude zapotřebí přihlížet k ustanovením § 51 odst. 2 a § 171 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., podle nichž na udělení víza není právní nárok a rozhodnutí o neudělení víza je vyloučeno ze soudního přezkumu. V úvahu pak bude třeba vzít i vyhlášku č. 462/2008 Sb., kterou se stanoví seznam zemí, jejichž státní příslušníci jsou oprávněni požádat o udělení víza, vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu pouze na zastupitelském úřadu ve státě, jehož je cizinec občanem, popřípadě jenž vydal cestovní doklad, jehož je cizinec držitelem, nebo ve státě, ve kterém má cizinec povolen dlouhodobý nebo trvalý pobyt, a soulad či nesoulad této vyhlášky s předpisy vyšší právní síly.

Rovněž tak bude nezbytné zohlednit usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 6. 2004, sp. zn. III. ÚS 219/04, dostupné na <http://nalus.usoud.cz>, v němž se uvádí, že „subjektivní ústavně zaručené právo cizinců na pobyt na území ČR neexistuje, když je věcí suverénního státu, za jakých (nediskriminujících) podmínek připustí pobyt cizinců na svém území. Na udělení víza není dle výslovného znění zákona právní nárok“ (shodně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2003, č. j. 2 As 29/2003 - 36, publikovaný pod č. 224/2004 Sb. NSS.). Také z ustálené judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že je nesporným svrchovaným právem státu regulovat vstup a pobyt cizinců na svém území (srov. např. rozsudek pléna ze dne 28. 5. 1985, Abdulaziz, Cabales a Balkandali proti Velké Británii č. 9214/80, 9473/81 a 9474/81, Řada A č. 94, bod 67, rozsudek velkého senátu ze dne 15. 11. 1996, Chahal proti Velké Británii, stížnost č. 22414/93, Reports 1996-V, bod 73, rozsudek ze dne 21. 10. 1997, Boujlifa proti Francii, stížnost č. 25404/94, Reports 1997-VI, bod 42, www.echr.coe.int). Ke shodným závěrům dospívá též teorie mezinárodního práva veřejného (srov. Potočný, M., Ondřej, J. Mezinárodní právo veřejné – zvláštní část. 5., doplněné a rozšířené vydání. Praha : C. H. Beck, 2006, s. 56 a 57, či Čepelka, Č., Šturma, P. Mezinárodní právo veřejné. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2008, s.

347 a násl.). K problematice práva vstupu a pobytu cizince srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2009, č. j. 9 As 95/2008 - 45, dostupný na www.nssoud.cz. Rovněž tak je v posuzovaném případě třeba zohlednit, že Česká republika nemá s Vietnamskou socialistickou republikou uzavřenu mezinárodní smlouvu, která by jí ukládala povinnost vpustit jeho příslušníky na své území.

Podle Nejvyššího správního soudu však bude muset soud prvního stupně na druhou stranu stejně pečlivě vážit ustanovení čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle něhož se každý může domáhat stanoveným způsobem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Stěžovatel totiž nenapadal neudělení víza, nýbrž to, že mu nebylo umožněno žádost o udělení víza podat. To, že na udělení víza není právní nárok, přitom nikterak nezpochybnil. Zdůraznil však, že má právo podat žádost o udělení víza a rovněž má právo na to, aby tato žádost byla projednána. Rovněž tak bude muset soud prvního stupně přihlídnout k ustanovení čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky, které definuje Českou republiku mimo jiné jako demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana. Dále bude zvažovat, zda-li povinnost České republiky umožnit podávání žádostí o udělení víza cizincům, a to i jinde než v jejich domovské zemi, nevyplývá z nějaké mnohostranné mezinárodní smlouvy.

V těchto intencích tedy soud prvního stupně musí v dalším řízení podanou žalobu posoudit a zodpovědět tak otázky, zda možnost podání žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů toliko na Velvyslanectví České republiky v Hanoji a pozdější dočasné nepřijímání žádostí o udělení víza, naplňovalo znaky nezákonného zásahu, či nikoliv.

Teprve až po posouzení těchto relevantních skutečností bude moci soud prvního stupně v dalším řízení učinit spolehlivý závěr, zda v okamžiku podání žaloby zásah existoval a byl v rozporu se zákonem. Pokud by soud dospěl k závěru, že se jednalo o nezákonný zásah, bude třeba rovněž posoudit, zda kvůli skutečnostem, které nastaly až po podání žaloby a které měly za následek, že zásah a jeho důsledky přestaly trvat a odpadlo i ohrožení opakování zásahu, je namístě postupovat podle § 86 s. ř. s. a řízení o ochraně před nezákonných zásahem zastavit. V takovém případě však soud prvního stupně podrobně objasní, proč v důsledku zahájení provozu systému registrace žadatelů k podání všech žádostí o udělení víza k pobytu nad 90 dnů přestal zásah trvat, přičemž se především vyrovná s tvrzeními uplatněnými v kasační stížnosti, že přístup k orgánu veřejné moci pouze prostřednictvím registrace přes internetovou stránku je v rozporu s Listinou základních práv a svobod a že tento systém neumožňuje učinit uvedenou žádost za účelem podnikání a účasti v orgánech právnické osoby.

Pro účely dalšího řízení před soudem prvního stupně Nejvyšší správní soud upozorňuje, že v bodě I. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 5. 2009, č. j. 8 Ca 488/2008 - 18, nebyl stěžovatel osvobozen od placení soudních poplatků. Jelikož tento výrok nebyl předmětem kasační stížnosti, zůstala tato část napadeného usnesení nedotčena. Proto bude v dalším řízení na soudu prvního stupně, aby odstranil nedostatek podmínek řízení spočívající v nezaplacení soudního poplatku za podanou žalobu, a to formou zaslání výzvy k jeho úhradě právnímu zástupci žalobce.

O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Městský soud v Praze v novém rozhodnutí.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. listopadu 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu